

George Enescu

DOINA

Transcripție pentru SOPRANĂ și PIAN
de Camelia Pavlenco

Pe versuri culese de Vasile Alecsandri

GRAFOART

PREFAȚA

George Enescu s-a născut pe 19 august 1881, Liveni-Vârmav, azi George Enescu, județul Botoșani, România. A fost compozitor, violonist, pedagog, pianist și dirijor, însumând prin aceste componente cea mai complexă și uriașă personalitate românească în domeniul muzical.

Copil minune, școlit la Viena și la Paris, ca violonist și compozitor, se afirmă cu putere și har în viața muzicală a lumii, dominând-o peste o jumătate de secol, aducându-și contribuția la evoluția violonisticii moderne și la conturarea unuia dintre cele mai speciale limbaje muzicale ale componisticii contemporane, sinteză a curentelor europene ale secolului XX, a folclorului românesc, a intonațiilor orientale și a visului său interior unic, stil ce așteaptă încă decodarea interpretărilor, muzicologilor și a publicului. Cele 33 de opusuri enesciene sunt numai partea vizibilă a unui travaliu componistic susținut, de care nu a fost mulțumit pe deplin și care a lăsat loc compozitorilor contemporani unei munci de laborator și reconstrucție remarcabile (Pascal Bentoiu orchestrând ultimele două simfonii).

Cu o activitate interpretativă prodigioasă, care îi răpese din timpul necesar compoziției, dar care îl făcea cunoscut unui public extins de la târgurile umile moldovenești la megalopolisurile Americii, alternând vioara cu bagheta și pianul, Enescu s-a exilat în 1946 la Paris, unde se stinge din viață în mai 1955, cu un dor neostoiit după melegurile natale, rămase dincolo de cortina de fier postbelică.

Diplomatul francez Charles de Saint-Aulaire, fost ambasador al Franței în România între 1916-1920 rezumă poetic personalitatea enesciană: „Ca să poți contura personalitatea polivalentă a lui George Enescu – acest creator singular – ai nevoie de putere, trebuie să-ți lțmoi penița în lumină, eclipsă și rouă.”

Enescu a compus în perioada cea mai incandescentă a vieții sale (de la 17 la 35 de ani) 45 de lieduri dintre care 22 în limba germană, 19 în limba franceză și 4 în limba română. Printre cele românești, trei sunt lucrări de școală: „Canon” și „Revedere” pentru două soprane și un exercițiu de doină „Eu mă duc” – pe versuri populare (pentru voce și pian).

Adevărata „Doină a lui Enescu” a fost scrisă în 1905 la Paris, pentru bariton, violă și violoncel, ca un răgaz în timpul compunerii primei sale simfonii. Gândită ca un trio vocal – instrumental, „Doină” propune o alternanță rafinată a două idei muzicale, aflate în liberă translație și variație între cei trei parteneri, într-o lume tonală impregnată de aluzii modale, încadrată în metrica occidentală, pe care însă o năucește cu libertatea melismelor, vocalizelor, cu asimetria și imprevizibilitatea duratelor „parlando – rubato”. Versurile populare culese de V. Alecsandri au generat și o Doină de Kiriac, după tipical folcloric.

Enescu însă creează el însuși în stil popular, fără a cita o anume temă țărănească, ci elaborând melodii ale unui folclor imaginat, purtat în străfundurile sufletului, încadrându-le într-o textură proprie, inconfundabilă, ca o doină cunoscută devenită motiv floral în alțița unci ii.

Multitudinea indicațiilor dinamice cu nuanțe mergând până la *pppp*, cu insistența termenilor *Mesto ad libitum*, *pianissimo*, *mezzo-voce*, *doloroso*, *dolcissimo*, *pp ma espresso*, demonstrează cotele înalte ale exigenței interpretative cerute de compozitor, marcând altitudinea supremă la care a fost înălțat folclorul.

Prezenta transcripție pentru soprană și pian aduce „Doină” enesciană mai aproape de muzicieni și melomani, propunând o formulă mai uzuală, obișnuită sălilor de concerte și ucenicilor cântăreți – voce-pian. Transpunând acompaniamentul șoptit al corzilor grave (violă și cello) în emisie pianistică și schimbând timbrul cântărețului, s-a operat o schimbare de registre și de modalități de obținere a sunetului, păcat poate iertat pentru recarea magică a enigmaticului dor îmbrățșat de lucrare.

Camelia Pavlenco

DOINA

Pe versuri populare din colecția Vasile Alexandri

De George Enescu

Transcripție de Camelia Pavlenco

Molto lento, un poco rubato

Soprano

Piano

mp *p* *pp*

mf *mesto ad libitum*

Un-de`a-ud cu - eul cân - tând Si mier - le - le - șu-le - rând Nu mă

piangendo

sint om pe pă - mânt! Eu

quasi tremolo

mf *espress.* *p* *f*

24 *p*

25 i - re,

26 *pp* *ma espress.*

27 *piangendo*

30

31 *ppp*

32

33 *pppp* *p* *pppp* *pppp*

34 *p* *pppp*